



URZĄD STATYSTYCZNY  
W BYDGOSZCZY

## AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI

W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM  
W III KWARTALE 2016 R.

<http://bydgoszcz.stat.gov.pl/>

OPRACOWANIA SYGNALNE

Bydgoszcz, grudzień 2016 r.

Szanowni Państwo

Niniejsze opracowanie powstało w oparciu o wyniki ankietowego badania statystycznego Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL), realizowanego przez ankieterów statystycznych – pracowników Urzędu Statystycznego w Bydgoszczy.

Zgodnie z art. 12. ustawy o statystyce publicznej (Dz. U. 2012 poz. 591 z późniejszymi zmianami), **ankieterzy statystyczni** wykonują czynności w imieniu i na rzecz statystyki publicznej.

Podstawowym zadaniem ankieterów jest pozyskanie, niemożliwych do uzyskania w innym trybie, kompletnych i rzetelnych informacji poprzez **przeprowadzenie wywiadu** bezpośredniego lub telefonicznego z osobami **w losowo wybranych** (na poziomie centralnym) **gospodarstwach** domowych i rolnych. Są to informacje dotyczące m.in.:

- pracujących, bezrobotnych, poszukujących pracy (niniejsze opracowanie na podstawie BAEL),
- dochodów, wydatków, w tym spożycia artykułów żywnościowych,
- warunków życia gospodarstw domowych, ubóstwa i społecznego wykluczenia,
- opinii społeczeństwa na temat sytuacji gospodarczej i finansowej kraju oraz możliwości oszczędzania,
- stanu wiedzy mieszkańców Polski na temat zdrowego trybu życia oraz przeciwdziałaniu chorobom i stosowania profilaktyki,
- korzystania z różnych form rekreacji i wypoczynku, w tym kultury,
- sytuacji edukacyjnej,
- hodowli zwierząt gospodarskich,
- zasiewów i zebranych plonów.

Wszystkie zebrane przez ankieterów dane objęte są **ściśle tajnością statystyczną** i wykorzystywane wyłącznie do wykonania zestawień zbiorczych i publikacji statystycznych, np. biuletynów, roczników statystycznych oraz obliczeń wskaźników niezbędnych do funkcjonowania gospodarki krajowej.

W związku z istotną rolą badań ankietowych w systemie badań statystycznych statystyki publicznej zwracam się do Państwa z prośbą o **udział i wsparcie udziału społeczeństwa** w badaniach statystyki publicznej.

Ankieterzy w czasie wizyty w wylosowanym mieszkaniu winni okazać **legitymację i upoważnienie** do wykonywanej pracy. Ich tożsamość można również potwierdzić w Urzędzie Statystycznym w Bydgoszczy i jego Oddziałach u koordynatorów badań ankietowych pod numerami telefonów:

Bydgoszcz – 52 3669 362, 52 3669 408, 52 3669 482,

Inowrocław – 533 304 738,

Toruń – 56 6117 146,

Włocławek – 54 2356 457.

Uprzejmie proszę o wsparcie realizacji **zadań publicznych** nałożonych na polską statystykę publiczną i przychyłność wobec ankieterów. Państwa życzliwe nastawienie pozwoli na efektywną realizację zadań oraz lepsze dostosowanie badań do potrzeb zgłaszanych przez użytkowników informacji statystycznych.

Z poważaniem

Dyrektor

Urzędu Statystycznego w Bydgoszczy

*W. Zwara*  
Wioletta Zwara



Przedmiotem **Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności**, prowadzonego od 1992 r. przez wszystkie urzędy statystyczne w Polsce, jest fakt wykonywania, posiadania bądź poszukiwania pracy w badanym tygodniu przez osoby w wieku 15 lat i więcej. Badanie prowadzone jest metodą reprezentacyjną w cyklu kwartalnym, a jego wyniki uogólniane są na populację generalną. W każdym z 13 tygodni kwartału badana jest 1/13 część próby mieszkań, dzięki czemu możemy obserwować zmiany na rynku pracy w okresie całego kwartału.

Za **ludność aktywną zawodowo** (tzw. siłę roboczą) uważa się wszystkie osoby uznane za pracujące lub bezrobotne, zgodnie z definicjami podanymi poniżej.

Do **pracujących** zaliczono wszystkie osoby w wieku 15 lat i więcej, które w okresie badanego tygodnia:

- wykonywały przez co najmniej 1 godzinę jakąkolwiek pracę przynoszącą dochód lub zarobek, tzn. były zatrudnione w charakterze pracownika najemnego, pracowały we własnym lub dzierżawionym gospodarstwie rolnym albo prowadziły własną działalność gospodarczą poza rolnictwem, pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa rolnego lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem,
- miały pracę, ale jej nie wykonywały:
  - z powodu choroby, urlopu macierzyńskiego lub wypoczynkowego,
  - z innych powodów, przy czym długość przerwy w pracy wynosiła:
    - do 3 miesięcy,
    - powyżej 3 miesięcy, ale osoby te były pracownikami najemnymi i w tym czasie otrzymywały co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia.

Do pracujących – zgodnie z międzynarodowymi standardami – zaliczani byli również uczniowie, z którymi zakłady pracy lub osoby fizyczne zawarły umowę o naukę zawodu lub przyuczenie do określonej pracy, jeżeli otrzymywali wynagrodzenie. Ze względu na przyjęte założenia metodologiczne badania, liczba pracujących uzyskana w wyniku BAEL nie obejmuje niektórych kategorii osób, które są wliczane do pracujących w sprawozdawczości z zakresu zatrudnienia, m.in.:

- pracujących, mieszkających w hotelach pracowniczych,
- pracujących za granicą na rzecz polskich pracodawców.

Do kategorii **bezrobotnych** zostały zaliczone osoby w wieku 15–74 lata, które spełniły jednocześnie trzy warunki:

- w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi (według powyższych kryteriów),
- aktywnie poszukiwały pracy, tzn. podjęły konkretne działania w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień badany), aby znaleźć pracę,
- były gotowe (zdolne) podjąć pracę w ciągu dwóch tygodni następujących po tygodniu badanym.

Do bezrobotnych zostały zaliczone także osoby, które nie poszukiwały pracy, ponieważ miały pracę załatwioną i oczekiwały na jej rozpoczęcie przez okres nie dłuższy niż 3 miesiące oraz były gotowe tę pracę podjąć.

Ludność **bierna zawodowo** to osoby w wieku 15 lat i więcej, które nie zostały zaklasyfikowane jako pracujące lub bezrobotne, tzn. osoby, które w badanym tygodniu:

- nie pracowały, nie miały pracy i jej nie poszukiwały,
- nie pracowały, poszukiwały pracy, ale nie były zdolne (gotowe) do jej podjęcia w ciągu 2 tygodni następujących po tygodniu badanym,
- nie pracowały i nie poszukiwały pracy, ponieważ miały pracę załatwioną i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie:
  - dłuższym niż 3 miesiące,
  - do 3 miesięcy, ale nie były gotowe tej pracy podjąć.

**Współczynnik aktywności zawodowej** jest to procentowy udział aktywnych zawodowo w ogólnej liczbie ludności danej kategorii.

**Wskaźnik zatrudnienia** jest to procentowy udział pracujących w ogólnej liczbie ludności danej kategorii.

**Stopa bezrobocia** jest to procentowy udział bezrobotnych w liczbie aktywnych zawodowo danej kategorii.

Od II kwartału 2006 r. dane BAEL liczone są w oparciu o dokładną datę urodzenia.

Od I kwartału 2015 r. w związku z zastosowaniem nowej klasyfikacji zawodów – KZIS 2014, dane o pracujących według zawodów nie są w pełni porównywalne z wynikami z lat ubiegłych.

Do uogólnienia wyników badania na populację generalną zastosowano dane o ludności w wieku 15 lat i więcej, pochodzące z bilansów opracowanych na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011 (NSP 2011). Wszelkie dane za okres od I kwartału 2010 r. do II kwartału 2012 r. uległy zmianie w stosunku do wcześniej opublikowanych.



Od I kw. 2016 r. w Badaniu Aktywności Ekonomicznej Ludności zastosowano kalibrację wag na poziomie województwa, w miejsce stosowanej dotąd kalibracji na poziomie kraju, co zapewnia spójność otrzymywanych wyników z danymi demograficznymi na poziomie województw. W obliczeniach wag uwzględniono stosowane dotychczas kategorie demograficzne według płci, grup wieku i miejsca zamieszkania, natomiast wskaźniki kompletności służące do korekty wag ze względu na występowanie braków odpowiedzi są obecnie wyznaczane na poziomie województw.

Uwaga: W niektórych tablicach sumy składników mogą być różne od wielkości podanych w wierszach „Ogółem”, co jest wynikiem zaokrągleń dokonywanych przy uogólnianiu wyników badania.

Z uwagi na reprezentacyjną metodę badania zalecana jest ostrożność w posługiwaniu się danymi w przypadkach, gdy zastosowano bardziej szczegółowe podziały i występują liczby niskiego rzędu (mniejsze niż 15 tys.). W przypadku, gdy liczby po uogólnieniu wyników z próby wynoszą poniżej 5 tys., zostały one zastąpione znakiem „.”, co oznacza, że konkretna wartość nie może być pokazana z uwagi na losowy błąd próby.

TABL. 1. Podstawowe wyniki BAEL (dotyczy osób w wieku 15 lat i więcej)

WYSZCZEGÓLNIENIE	III kwartał 2015 r.		II kwartał 2016 r.		III kwartał 2016 r.	
	Kujawsko-Pomorskie	Polska	Kujawsko-Pomorskie	Polska	Kujawsko-Pomorskie	Polska
Współczynnik aktywności zawodowej w % .....	55,2	56,4	55,4	56,2	54,8	56,3
Wskaźnik zatrudnienia w % .....	50,9	52,4	51,3	52,7	50,8	53,0
Stopa bezrobocia w % .....	7,6	7,1	7,5	6,2	7,3	5,9
Aktywni zawodowo w tys. ....	918	17466	926	17248	915	17293
pracujący .....	847	16234	858	16182	848	16266
bezrobotni .....	70	1232	69	1066	67	1027
Bierni zawodowo w tys. ....	746	13496	745	13462	756	13403

Według badania BAEL w III kwartale 2016 r. zbiorowość **aktywnych zawodowo** w województwie kujawsko-pomorskim liczyła 915 tys. osób i było to o 3 tys. mniej niż w porównywalnym okresie 2015 r. i o 11 tys. mniej w stosunku do II kwartału 2016 r. (oznacza to odpowiednio spadek o 0,3% i o 1,2%).

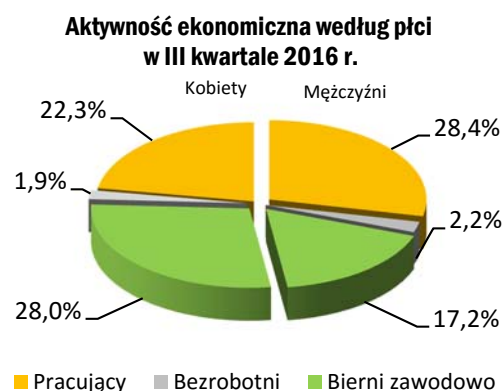
Aktywni zawodowo w województwie stanowili 5,3% ogólnej liczby osób aktywnych zawodowo w kraju (5,3% w III kwartale 2015 r. i 5,4% w poprzednim kwartale).

W stosunku do analogicznego okresu 2015 r. liczba pracujących zwiększyła się o 1 tys., tj. do poziomu 848 tys., a liczba osób bezrobotnych zmniejszyła się w tym czasie o 3 tys., tj. do poziomu 67 tys.

W III kwartale 2016 r. odnotowano 756 tys. **biernych zawodowo** (45,3% ogólnej liczby ludności województwa w wieku 15 lat i więcej), tj. o 10 tys. więcej niż w III kwartale 2015 r. i o 11 tys. więcej niż w poprzednim kwartale. Osoby bierne zawodowo w kujawsko-pomorskim stanowiły 5,6% biernych zawodowo w kraju (rok wcześniej jak i w II kwartale 2016 r. – 5,5%).

### Aktywni zawodowo

Według badania BAEL w III kwartale 2016 r. w województwie kujawsko-pomorskim liczba osób **aktywnych zawodowo** zmniejszyła się o 0,3% w stosunku do analogicznego okresu 2015 r. (odnotowano wzrost wśród mieszkańców miast o 5,4%, i spadek wśród mieszkańców wsi – o 7,2%). W porównaniu z II kwartałem 2016 r. liczba aktywnych zawodowo zmalała o 1,2% (odnotowano spadek zarówno wśród mieszkańców miast – o 1,9%, jak i wsi – o 0,5%). Wśród aktywnych zawodowo większość stanowili mieszkańcy miast 57,9%; w kraju – 60,5%.



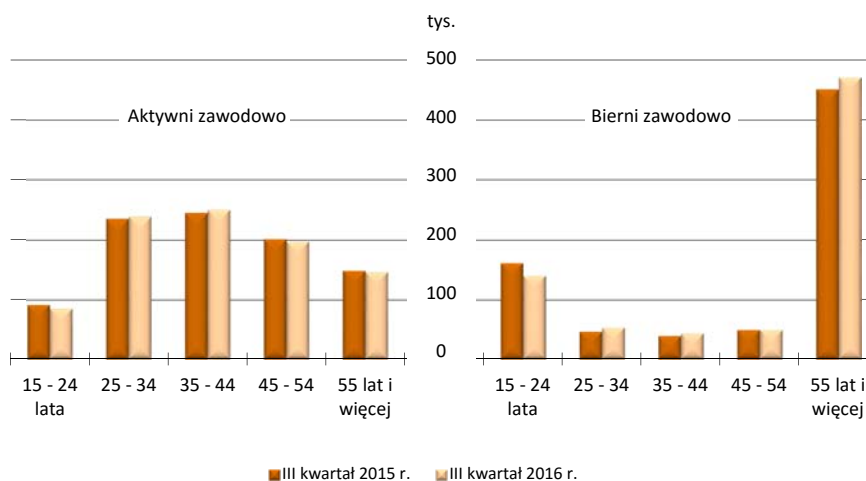


TABL. 2. Aktywność ekonomiczna ludności według płci oraz miejsca zamieszkania

WYSZCZEGÓLNIENIE A – III kwartał 2015 r.=100 B – II kwartał 2016 r.=100	Ogółem	Aktywni zawodowo			Bierni zawodowo	Współczynnik aktywności zawodowej	Wskaźnik zatrudnienia	Stopa bezrobocia
		razem	pracujący	bezrobotni				
	w tysiącach					w %		
III kwartał 2015 r.								
OGÓŁEM .....	1664	918	847	70	746	55,2	50,9	7,6
mężczyźni .....	797	510	476	34	287	64,0	59,7	6,7
kobiety .....	866	408	371	37	459	47,1	42,8	9,1
MIASTA .....	930	503	468	35	427	54,1	50,3	7,0
WIEŚ .....	734	415	379	36	319	56,5	51,6	8,7
II kwartał 2016 r.								
OGÓŁEM .....	1671	926	858	69	745	55,4	51,3	7,5
mężczyźni .....	799	514	481	33	285	64,3	60,2	6,4
kobiety .....	872	412	376	36	460	47,2	43,1	8,7
MIASTA .....	999	540	499	41	459	54,1	49,9	7,6
WIEŚ .....	672	387	359	28	286	57,6	53,4	7,2
III kwartał 2016 r.								
OGÓŁEM .....	1670	915	848	67	756	54,8	50,8	7,3
A	100,4	99,7	100,1	95,7	101,3	x	x	x
B	99,9	98,8	98,8	97,1	101,5	x	x	x
mężczyźni .....	799	511	475	36	288	64,0	59,4	7,0
A	100,3	100,2	99,8	105,9	100,3	x	x	x
B	100,0	99,4	98,8	109,1	101,1	x	x	x
kobiety .....	871	404	373	31	468	46,4	42,8	7,7
A	100,6	99,0	100,5	83,8	102,0	x	x	x
B	99,9	98,1	99,2	86,1	101,7	x	x	x
MIASTA .....	997	530	491	39	467	53,2	49,2	7,4
A	107,2	105,4	104,9	111,4	109,4	x	x	x
B	99,8	98,1	98,4	95,1	101,7	x	x	x
WIEŚ .....	674	385	357	27	289	57,1	53,0	7,0
A	91,8	92,8	94,2	75,0	90,6	x	x	x
B	100,3	99,5	99,4	96,4	101,0	x	x	x

Pośród 915 tys. osób aktywnych zawodowo najliczniejszą grupą wiekową, liczącą 249 tys. osób, byli 35–44-latkowie – 27,2% ogólnej liczby aktywnych zawodowo (rok wcześniej – 26,6%, a w II kwartale 2016 r. – 27,2%). Znaczącą grupę (238 tys.) stanowiły także osoby w wieku 25–34 lata – 26,0% ogólnej liczby (w analogicznych okresach odpowiednio 25,5% i 25,7%).

**Aktywność ekonomiczna ludności według wieku**





**Współczynnik aktywności zawodowej** w województwie kujawsko-pomorskim w III kwartale 2016 r. ukształtował się na poziomie 54,8%, tj. o 1,5 p. proc. niższym niż w kraju (o 0,4 p. proc. niższym niż w III kwartale 2015 r. i o 0,6 p. proc. niższym niż w poprzednim kwartale). W gronie 16 województw wysokość współczynnika sytuuje województwo kujawsko-pomorskie na 11. miejscu na równi z świętokrzyskim (54,8%), za lubelskim, lubuskim i małopolskim (55,7%), a przed warmińsko-mazurskim (54,4%). Najwyższą wartość odnotowano w województwie mazowieckim (60,2%), a najniższą w zachodniopomorskim (52,5%). Mężczyźni aktywni zawodowo w wieku 15 lat i więcej stanowili 64,0% ogólnej liczby mężczyzn (w analogicznych okresach odpowiednio 64,0% i 64,3%), a wśród kobiet współczynnik aktywności zawodowej wyniósł 46,4% (w porównywanych kwartałach odpowiednio 47,1% i 47,2%). W miastach współczynnik ten wyniósł 53,2% (wobec 54,1% rok wcześniej i 54,1% w poprzednim kwartale) i był niższy niż na wsi, gdzie osiągnął wartość 57,1% (wobec odpowiednio 56,5% i 57,6%).

Rozpatrując wiek badanych, najwyższy współczynnik aktywności zawodowej (85,6%) odnotowano wśród osób w wieku 35-44 lata, najniższy natomiast (23,7%) w grupie osób w wieku 55 lat i starszych.

W porównaniu z analogicznym okresem 2015 r. współczynnik w pierwszej z wymienionych grup spadł o 0,6 p. proc., a w drugiej – o 1,0 p. proc. W stosunku do poprzedniego kwartału w pierwszej grupie współczynnik zmalał o 1,6 p. proc., a w drugiej o 0,6 p. proc.

W województwie kujawsko-pomorskim wśród osób aktywnych zawodowo najwięcej, bo 29,5% ogólnej ich liczby, ukończyło zasadniczą szkołę zawodową (270 tys. osób); udział tej grupy w III kwartale 2015 r. wyniósł 30,3%, a w poprzednim kwartale – 31,1%. Najmniejszą grupę (61 tys. osób; 6,7% ogólnej liczby osób aktywnych zawodowo) stanowiły osoby z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym i niepełnym podstawowym (w porównywanych kwartałach odpowiednio 6,5% i 7,0% ogólnej liczby).

Analizując poziom wykształcenia badanej grupy mieszkańców województwa kujawsko-pomorskiego, najwyższy współczynnik aktywności zawodowej dotyczył osób, które ukończyły szkołę wyższą i wyniósł 80,7% (odnotowano wzrost w stosunku do III kwartału 2015 r. o 1,0 p. proc., a w porównaniu z poprzednim kwartałem spadek – o 0,2 p. proc.). Z kolei na najniższym poziomie, współczynnik ten ukształtował się wśród osób z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym i niepełnym podstawowym i wyniósł 18,2%, co oznacza wzrost w stosunku do III kwartału 2015 r. o 0,2 p. proc. i spadek do poprzedniego kwartału o 0,8 p. proc.

TABL. 3. Współczynnik aktywności zawodowej według wieku i poziomu wykształcenia

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015		2016	
	III kwartał	II kwartał	III kwartał	
	w %			
<b>OGÓŁEM</b> .....	<b>55,2</b>	<b>55,4</b>	<b>54,8</b>	
<b>Osoby w wieku:</b>				
15–24 lata .....	36,3	37,6	37,8	
25–34 .....	83,3	81,0	81,8	
35–44 .....	86,2	87,2	85,6	
45–54 .....	80,4	81,7	80,1	
55 lat i więcej .....	24,7	24,3	23,7	
produkcyjnym .....	72,0	74,2	73,4	
15–64 lata .....	65,9	67,7	67,0	
<b>Osoby z wykształceniem:</b>				
Wyższym .....	79,7	80,9	80,7	
Policealnym i średnim zawodowym .....	67,7	65,1	66,1	
Średnim ogólnokształcącym .....	52,2	51,2	48,8	
Zasadniczym zawodowym .....	57,7	59,5	56,5	
Gimnazjalnym, podstawowym, niepełnym podstawowym .....	18,0	19,0	18,2	



TABL. 4. Aktywność ekonomiczna ludności według poziomu wykształcenia

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Aktywni zawodowo			Bierni zawodowo
		razem	pracujący	bezrobotni	
	w tysiącach				
III kwartał 2015 r.					
<b>OGÓŁEM</b> .....	<b>1664</b>	<b>918</b>	<b>847</b>	<b>70</b>	<b>746</b>
Wyższe .....	276	220	214	6	56
Policealne i średnie zawodowe .....	393	266	248	17	127
Średnie ogólnokształcące .....	180	94	86	8	86
Zasadnicze zawodowe .....	482	278	250	29	204
Gimnazjalne, podstawowe, niepełne podstawowe .....	333	60	50	10	273
II kwartał 2016 r.					
<b>OGÓŁEM</b> .....	<b>1671</b>	<b>926</b>	<b>858</b>	<b>69</b>	<b>745</b>
Wyższe .....	293	237	230	7	56
Policealne i średnie zawodowe .....	390	254	236	17	137
Średnie ogólnokształcące .....	162	83	76	7	80
Zasadnicze zawodowe .....	484	288	264	24	195
Gimnazjalne, podstawowe, niepełne podstawowe .....	342	65	51	14	277
III kwartał 2016 r.					
<b>OGÓŁEM</b> .....	<b>1670</b>	<b>915</b>	<b>848</b>	<b>67</b>	<b>756</b>
Wyższe .....	305	246	237	9	59
Policealne i średnie zawodowe .....	389	257	239	19	132
Średnie ogólnokształcące .....	164	80	74	6	83
Zasadnicze zawodowe .....	478	270	248	21	209
Gimnazjalne, podstawowe, niepełne podstawowe .....	335	61	50	11	273

### Pracujący

Według badania BAEL w III kwartale 2016 r. w województwie kujawsko-pomorskim **pracowało** 848 tys. osób, tj. 92,7% wszystkich aktywnych zawodowo w województwie (*w kraju 94,1% udziału*). Liczba pracujących zwiększyła się w stosunku do analogicznego okresu 2015 r. o 1 tys., a w odniesieniu do II kwartału 2016 r. zmniejszyła się – o 10 tys. Większość pracujących, czyli 491 tys. osób, stanowili mieszkańcy miast (57,9% udziału; *w kraju 60,5%*). Liczebność tej grupy wzrosła o 4,9% w stosunku do III kwartału 2015 r. i spadła o 1,6% do poprzedniego kwartału. Pracujących zamieszkałych na wsi było 357 tys., co oznacza spadek odpowiednio o 5,8% i 0,6%. W analizowanym kwartale 2016 r. mężczyźni stanowili 56,0% ogólnej liczby pracujących, a ich liczba (475 tys. osób) była niższa o 0,2% w porównaniu z analogicznym okresem 2015 r. i o 1,2% niższa niż w II kwartale 2016 r. Liczba pracujących kobiet (373 tys. osób) wzrosła w stosunku do III kwartału 2015 r. o 0,5%, a w porównaniu z poprzednim kwartałem zmniejszyła się o 0,8%.

Najliczniejszą grupę wiekową wśród pracujących stanowiły osoby w wieku 35–44 lata (27,6% ogólnej liczby pracujących; wobec 26,8% w III kwartale 2015 r. i 27,9% w poprzednim kwartale) oraz 25–34-latkowie (25,8% ogólnej liczby pracujących; wobec odpowiednio 25,9% i 25,4%).

Biorąc pod uwagę poziom wykształcenia wśród pracujących, najliczniejszą zbiorowość stanowiły osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym – 29,2% ogólnej liczby pracujących (w porównywanych okresach odpowiednio 29,5% i 30,8%).

**Wskaźnik zatrudnienia** w województwie kujawsko-pomorskim w III kwartale 2016 r. wyniósł 50,8% (*w kraju 53,0%*), co oznacza spadek o 0,1 p. proc. w porównaniu z III kwartałem 2015 r. i o 0,5 p. proc. w stosunku do poprzedniego kwartału. *Wśród 16 województw kujawsko-pomorskie zajęło 12. miejsce pod*



względem wysokości omawianego wskaźnika, za województwem śląskim (51,2%), a przed podkarpackim (50,6%). Najwyższą wartość wskaźnika odnotowano w województwie mazowieckim (57,1%), a najniższą w zachodniopomorskim (48,9%).

W grupie mężczyzn wskaźnik osiągnął poziom 59,4%, co oznacza odpowiednio spadek o 0,3 p. proc. w stosunku do III kwartału 2015 r. i o 0,8 p. proc. w odniesieniu do poprzedniego kwartału.

W najlepszej sytuacji w badanym okresie były osoby w wieku 35–44 lata – wskaźnik zatrudnienia w tej grupie wyniósł 80,4% (odnotowano wzrost o 0,2 p. proc. w porównaniu z III kwartałem 2015 r. i spadek o 2,3 p. proc. w stosunku do poprzedniego kwartału). Najniższy wskaźnik zatrudnienia (22,5%) odnotowano wśród osób w wieku 55 lat i więcej (w stosunku do porównywanych okresów odpowiednio spadek o 0,5 p. proc. i o 0,3 p. proc.).

Analizując poziom wykształcenia ankietowanych można zauważyć, iż najwyższy wskaźnik zatrudnienia wystąpił wśród osób z wykształceniem wyższym i wyniósł 77,7%, co oznacza wzrost w porównaniu z III kwartałem 2015 r. o 0,2 p. proc. i w stosunku do poprzedniego kwartału spadek o 0,8 p. proc. Najniższy wskaźnik odnotowano w grupie osób z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym i niepełnym podstawowym – 14,9% (w porównywanych okresach odpowiednio spadek o 0,1 p. proc. natomiast w II kwartale 2016 r. kształtował się na tym samym poziomie i wyniósł 14,9 %).

W III kwartale 2016 r. w województwie kujawsko-pomorskim w **sektorze prywatnym** pracowało 668 tys. osób, czyli 78,8% ogólnej liczby pracujących. Wśród osób pracujących w prywatnych przedsiębiorstwach 60,9% stanowili mężczyźni (61,0% w III kwartale 2015 r. i 61,7% w poprzednim okresie). Wśród 180 tys. osób pracujących w **sektorze publicznym** większość, bo 62,2%, stanowiły kobiety (odpowiednio 59,3% i 63,5% udziału).

TABL. 5. Wskaźnik zatrudnienia według wieku i poziomu wykształcenia

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015		2016	
	III kwartał	II kwartał	III kwartał	
	w %			
<b>OGÓŁEM</b> .....	<b>50,9</b>	<b>51,3</b>	<b>50,8</b>	
<b>Osoby w wieku:</b>				
15–24 lata .....	29,9	30,1	30,2	
25–34 .....	77,9	74,1	75,3	
35–44 .....	80,2	82,7	80,4	
45–54 .....	75,6	77,6	76,4	
55 lat i więcej .....	23,0	22,8	22,5	
produkcyjnym .....	66,4	68,7	67,9	
15–64 lata .....	60,9	62,6	62,0	
<b>Osoby z wykształceniem:</b>				
Wyższym .....	77,5	78,5	77,7	
Policealnym i średnim zawodowym .....	63,1	60,5	61,4	
Średnim ogólnokształcącym .....	47,8	46,9	45,1	
Zasadniczym zawodowym .....	51,9	54,5	51,9	
Gimnazjalnym, podstawowym, niepełnym podstawowym .....	15,0	14,9	14,9	

TABL. 6. Pracujący według statusu zatrudnienia

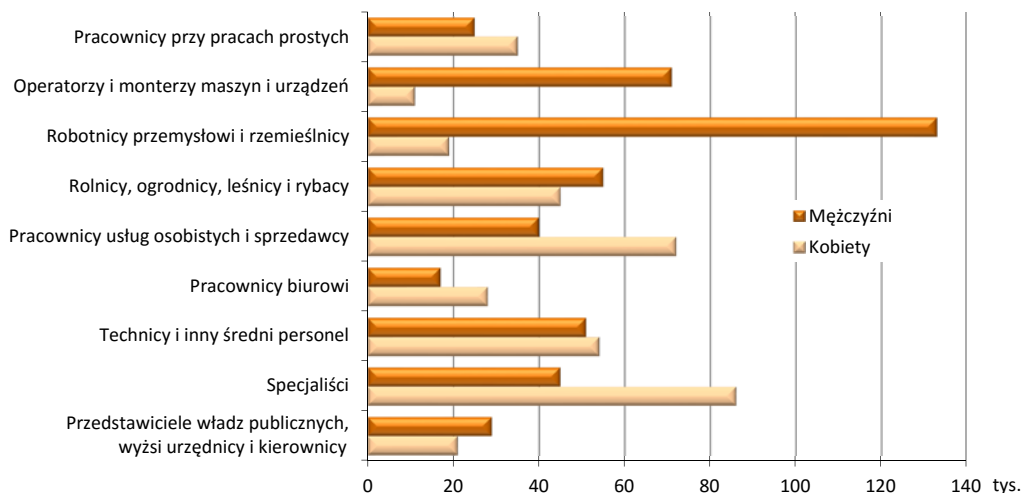
WYSZCZEGÓLNIENIE	III kwartał 2015 r.			II kwartał 2016 r.			III kwartał 2016 r.		
	ogółem	mężczyźni	kobiety	ogółem	mężczyźni	kobiety	ogółem	mężczyźni	kobiety
	w tysiącach								
<b>OGÓŁEM</b> .....	<b>847</b>	<b>476</b>	<b>371</b>	<b>858</b>	<b>481</b>	<b>376</b>	<b>848</b>	<b>475</b>	<b>373</b>
Sektor publiczny .....	199	81	118	189	69	120	180	68	112
Sektor prywatny .....	649	396	253	668	412	256	668	407	261
pracownicy najemni .....	478	291	187	480	302	178	489	299	191
pracodawcy i pracujący na własny rachunek .....	151	99	52	167	106	61	163	104	59
pomagający członkowie rodzin .....	19	5	14	22	.	18	16	.	11

W okresie lipiec-wrzesień 2016 r. z pracy najemnej utrzymywało się 669 tys. osób (w obu sektorach własności), a ich udział w stosunku do ogólnej liczby pracujących ukształtował się na poziomie 78,9%



(79,9% wyniósł w III kwartale 2015 r. i 78,0% w poprzednim kwartale). Grupa pracodawców oraz pracujących na własny rachunek liczyła 163 tys. osób, stanowiąc 19,2% ogólnej liczby pracujących w województwie (w analizowanych okresach odpowiednio 17,8% i 19,5%).

#### Pracujący według płci i zawodów w III kwartale 2016 r.



Najliczniejszą grupę zawodową w województwie kujawsko-pomorskim tworzyli robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy – 152 tys. osób, czyli 17,9% ogólnej liczby. Mężczyźni stanowili większość wśród: robotników przemysłowych i rzemieślników (87,5% pracujących w tej grupie), operatorów i monterów maszyn i urządzeń (86,6%), rolników, ogrodników, leśników i rybaków (55,0%), przedstawicieli władz publicznych, wyższych urzędników i kierowników (58,0%). Kobiety przeważały natomiast wśród: specjalistów (65,6%), pracowników usług i sprzedawców (64,3%), pracowników biurowych (62,2%), pracowników wykonujących prace proste (58,3%) oraz wśród techników i innego średniego personelu (51,4%).

#### Bezrobotni

Według badania BAEL w III kwartale 2016 r. w województwie kujawsko-pomorskim populacja **bezrobotnych** liczyła 67 tys. osób, czyli 6,5% ogólnej liczby bezrobotnych w kraju. Liczba osób pozostających bez pracy spadła w skali roku o 4,3%, a w stosunku do ubiegłego kwartału spadła o 2,9%. Wśród osób poszukujących pracy przeważali mieszkańcy miast, których udział wyniósł 58,2% (w kraju – 59,5%). W analizowanym kwartale bezrobotni mężczyźni liczyli 36 tys. osób, tj. o 5,9% więcej niż przed rokiem i o 9,1% więcej niż w II kwartale 2016 r. Liczebność bezrobotnych kobiet (31 tys.) spadła o 16,2% w odniesieniu do III kwartału 2015 r. i o 13,9% w porównaniu z kwartałem poprzednim.

Wśród bezrobotnych w podziale według wieku badanych (nie licząc grupy 55-latków i osób starszych,

TABL. 7. Stopa bezrobocia według wieku i poziomu wykształcenia

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015		2016	
	III kwartał	II kwartał	III kwartał	
	w %			
<b>OGÓŁEM</b> .....	<b>7,6</b>	<b>7,5</b>	<b>7,3</b>	
<b>Osoby w wieku:</b>				
15–24 lata .....	17,6	19,8	20,0	
25–34 .....	6,8	8,4	8,0	
35–44 .....	7,0	5,2	5,6	
45–54 .....	6,0	5,0	4,6	
55 lat i więcej .....	6,8	6,0	5,5	
produkcyjnym .....	7,8	7,4	7,5	
15–64 lata .....	7,7	7,5	7,4	
<b>Osoby z wykształceniem:</b>				
Wyższym .....	2,7	3,0	3,7	
Policealnym i średnim zawodowym .....	6,4	6,7	7,4	
Średnim ogólnokształcącym .....	8,5	8,4	7,5	
Zasadniczym zawodowym .....	10,4	8,3	7,8	
Gimnazjalnym, podstawowym, niepełnym podstawowym .....	16,7	21,5	18,0	





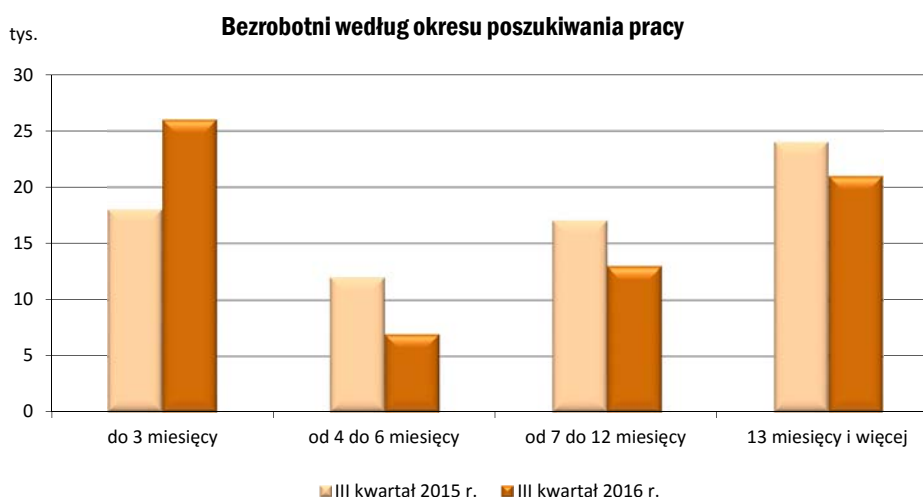
którzy stanowili 11,9% ogólnej liczby bezrobotnych) udziały grup wiekowych w strukturze rozkładały się pomiędzy 13,4% (osoby w wieku 45–54 lata), a 28,4% (wśród osób w wieku 25–34 lata).

Pod względem poziomu wykształcenia nadal najliczniejszą grupę bezrobotnych (31,3% udziału) stanowiły osoby, które ukończyły zasadniczą szkołę zawodową – 21 tys. osób.

W analizowanym kwartale 2016 r. **stopa bezrobocia** w województwie kujawsko-pomorskim wyniosła 7,3%, co oznacza spadek w skali roku o 0,3 p. proc. (w kraju wskaźnik wyniósł 5,9%, spadek w skali roku o 1,2 p. proc.). Pod względem stopy bezrobocia według badania BAEL Kujawsko-Pomorskie uplasowało się na 13. miejscu wśród 16 województw, za zachodniopomorskim (6,9%), a przed świętokrzyskim (8,8%). Najniższą stopę bezrobocia odnotowano w województwie wielkopolskim (4,4%), a najwyższą w podkarpackim (9,5%). W porównaniu z analogicznym okresem 2015 r. stopa bezrobocia wśród kobiet spadła o 1,4 p. proc. i wyniosła 7,7%, a wśród mężczyzn wzrosła o 0,3 p. proc., tj. do poziomu 7,0%. W stosunku do poprzedniego kwartału stopa bezrobocia spadła o 0,2 p. proc. (w kraju spadła o 0,3 p. proc.). Wśród mężczyzn odnotowano wzrost stopy bezrobocia o 0,6 p. proc., natomiast wśród kobiet spadek o 1,0 p. proc.

W III kwartale 2016 r. nadal na najwyższym poziomie (20,0%) utrzymywała się stopa bezrobocia w grupie osób w wieku 15–24 lata; najniższy poziom odnotowano w grupie osób w wieku 45–54 lata (4,6%). Biorąc pod uwagę poziom wykształcenia w III kwartale 2016 r. stopa bezrobocia osiągnęła najniższą wartość w grupie osób z wykształceniem wyższym (3,7%), a najwyższą wartość odnotowano wśród osób mających wykształcenie gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe (18,0%).

Analizując **czas poszukiwania pracy** widać, iż najliczniejszą grupę (38,8%) stanowili poszukujący pracy do 3 miesięcy włącznie (zwiększenie udziału w porównaniu z III kwartałem 2015 r. o 13,1 p. proc., a w stosunku do poprzedniego kwartału – o 4,0 p. proc.). W tej kategorii przeważali mieszkańcy miast – 18 tys, a mieszkańców wsi było 8 tys. Bezrobotnych poszukujących pracy od 7 do 12 miesięcy było 13 tys., natomiast najmniej liczną grupę stanowili bezrobotni poszukujący pracy od 4 do 6 miesięcy – 7 tys., co oznacza w pierwszej grupie zmniejszenie udziału w porównaniu z III kwartałem 2015 r. o 4,9 p. proc. i wzrost o 2,0 p. proc., a w drugiej grupie odpowiednio spadek o 6,7 p. proc., a w porównaniu z poprzednim kwartałem spadek o 6,9 p. proc. Spośród bezrobotnych poszukujących pracy w grupach od 4 do 6 miesięcy oraz od 7 do 12 miesięcy większość stanowili mieszkańcy miast odpowiednio – 5 tys. i 7 tys.



W III kwartale 2016 r. **przeciętny czas poszukiwania pracy** przez osoby bezrobotne zamieszkałe w województwie kujawsko-pomorskim wyniósł 12,5 miesiąca.

W województwie kujawsko-pomorskim bezrobotni jako **metody poszukiwania pracy** najczęściej wybierali: pośrednictwo biur pracy – 77,6%, zamieszczanie oferty, odpowiadanie na ogłoszenia, przeglądanie ogłoszeń w prasie – 79,1%, pomoc krewnych i znajomych – 71,6%; rzadziej zaś poszukiwanie bezpośrednio w zakładach pracy – 61,2%.



TABL. 8. Bezrobotni według wybranych metod poszukiwania pracy

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Metody poszukiwania pracy			
		poprzez biura pracy	poprzez ogłoszenia w prasie	poprzez krewnych i znajomych	bezpośrednio w zakładach pracy
		w tysiącach			
III kwartał 2015 r.					
OGÓŁEM .....	70	58	57	50	44
Miasta .....	35	26	28	23	21
Wieś .....	36	32	29	27	23
II kwartał 2016 r.					
OGÓŁEM .....	69	55	55	49	40
Miasta .....	41	34	35	27	24
Wieś .....	28	20	20	22	15
III kwartał 2016 r.					
OGÓŁEM .....	67	52	53	48	41
Miasta .....	39	29	31	26	25
Wieś .....	27	23	21	22	15

### Bierni zawodowo

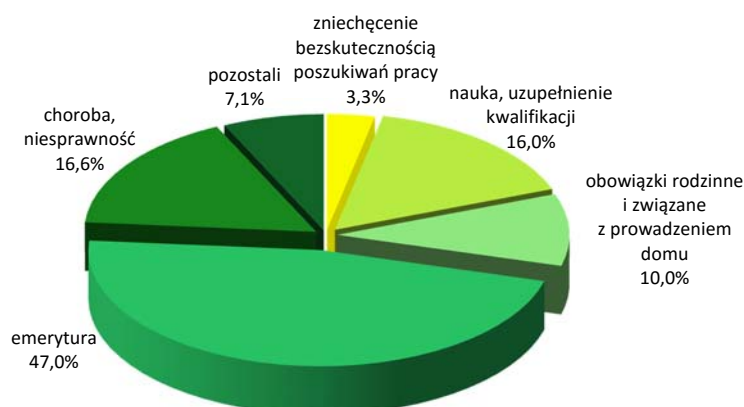
Według badania BAEL w III kwartale 2016 r. w województwie kujawsko-pomorskim odnotowano wzrost o 1,3% populacji **biernych zawodowo** w stosunku do analogicznego okresu 2015 r. oraz wzrost o 1,5% w porównaniu z poprzednim kwartałem.

Większość z 756 tys. biernych zawodowo stanowili mieszkańcy miast (61,8% udziału, w kraju – 60,2%) oraz kobiety (61,9% udziału; w kraju – 61,7%). Ponad połowa osób biernych zawodowo to osoby w wieku 55 lat i starsze (62,3% udziału; wobec 60,5% w analogicznym okresie 2015 r. i 62,3% w poprzednim kwartale). Znaczący był również udział osób w wieku 15–24 lata – 18,5% ogólnej liczby biernych zawodowo (w analizowanych kwartałach odpowiednio 21,6% i 19,2%).

W strukturze biernych zawodowo mieszkańców województwa kujawsko-pomorskiego, przyjmując za kryterium poziom wykształcenia, najliczniejszą grupę stanowiły osoby z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym i niepełnym podstawowym (273 tys. osób), a ich udział w ogólnej liczbie biernych zawodowo wyniósł 36,1% (w III kwartale 2015 r. – 36,6%, a w II kwartale 2016 r. – 37,2%).

W okresie lipiec-wrzesień 2016 r. bierni zawodowo nieposzukujący pracy, jako najczęstszą przyczynę nieposzukiwania (poza emeryturą – taki powód podaje 353 tys. osób), wymieniali chorobę i niesprawność (125 tys. osób) oraz nauka i uzupełnianie kwalifikacji (120 tys. osób). Osób zniechęconych bezskutecznością poszukiwań pracy w województwie kujawsko-pomorskim było 25 tys.

**Bierni zawodowo według przyczyn nieposzukiwania pracy w III kwartale 2016**



**Autorzy opracowania:** Alicja Redelbach, tel. 52 3669484, Radosław Żmuda-Trzebiatowski, tel. 52 3669491  
– Ośrodek Badań i Analiz Rynku Pracy – pod kierunkiem dra Dominika Śliwickiego

**Redakcja techniczna, skład i grafika komputerowa:** Anna Nakielska, Jacek Pruski  
– Kujawsko-Pomorski Ośrodek Badań Regionalnych

Informatorium: e-mail [InformatoriumUSBDG@stat.gov.pl](mailto:InformatoriumUSBDG@stat.gov.pl), tel. 52 3669400